

Oponentský posudek

Název práce: Charles Le Brun a „Conference sur l'expression generale et particuliere“ v kontextu 2. pol. 17. století

Autorka: Mgr. Markéta Ježková

Posuzoval jsem před několika lety autorčinu postupovou práci, zkoumající Rousseauovy názory na nápodobu; před několika měsíci, kdy autorka již shromáždila a rozebrala veškerý materiál, který posléze vtělila do nyní předloženého výstupu, jsem četl i starší verzi této práce, nyní jako oponent posuzuji její finální verzi. Uvádím tyto skutečnosti, proto, aby bylo od počátku zřejmé, že diplomovou práci kol. Markéty Ježkové nechápu jako izolovaný jev, nýbrž posuzuji ji v těsné vazbě na její předchozí badatelské pokusy. Z tohoto úhlu pohledu je třeba hned v úvodu konstatovat, že lze v jejích výkonech pozorovat kvalitativní vzestup: Práce svědčí o široké obeznámenosti s prameny (v tomto případě šlo nejjednodušší úkol, neboť prameny vyžadovaly pochopit práce z různých vědních oborů), důkladná je její obeznámenost s výtvarnou teorií Le Bruna a jeho současníků, ve značné šíři autorka prostudovala i literaturu týkající se jejího tématu, byť se přednostně soustředila na díla francouzské provenience, logicky a účelně rozčlenila jádrovou část studie a práci napsala kultivovanou češtinou. Přes všechny zjevné přednosti se však nemohu ubránit dojmu, že jak zvolené téma (samo o sobě velmi přitažlivé a zapadající do aktuálních estetických výzkumů lidské emocionality), tak diplomantčiny široké znalosti a výborná jazyková vybavenost slibovaly napsat ještě výrazně lepší studii, než jakou nakonec předložila. Připojuji proto několik kritických postřehů, zaměřených na hlavní slabinu práce, nejen abych oponoval aktuální text, ale zejména abych upozornil, jak je třeba postupovat, pokud máme dospět ke kýženému výsledku, neboť předpokládám, že autorčina badatelská činnost neskončí diplomovou prací. Předdesílám, že slabina, o které budu mluvit, byla vystopovatelná již i v postupové práci.

Diplomová práce je sice formálně správně rozdělena na úvod, jádrové kapitoly, závěr a bibliografii, postup uvnitř jednotlivých částí už však vždy nesporný není. Nejspornější ze všech částí je úvod. Úvod odborné práce má – připomeňme - vymezit její předmět, stanovit její cíl a vyrovnat se se stávající literaturou o zvoleném předmětu a cíli. Úvod předložené práce se sice dotýká všech tří uvedených bodů, ale neuspokojivě. Ukažme si to na příkladu: Cílem práce bylo podle autorčiny slov „podat přehled zahraniční literatury věnované Le

Brunovým teoretickým názorům na zobrazení afektů a fyziognomii a doplnit jej o dodnes málo známé /.../ aspekty malířovy přednášky“ (s. 10). Přednostně to tedy podle jejích slov měla být práce rozebírající sekundární literaturu o Le Brunově *Conférence*, nikoli rozebírající samotnou *Conférence*. Takto vymezenému cíli ale neodpovídá ani název práce, ani jádrové kapitoly. Název implikuje, že se práce bude zabývat Charlesem Le Brunem vůbec, dále osobitě jeho *Conférence* a obojí bude následně zkoumat v kontextu 2. poloviny 17. století (naprosto nevhodně zvolená obecná formulace, zahrnující vše, co se odehrálo ve druhé polovině 17. století kdekoli ve vesmíru). Přečteme-li si celou práci, vidíme nemenší rozpory, neboť rozhodující jádrové kapitoly si kladou za cíl vystopovat zdroje Le Brunových názorů na emoce a jejich zobrazitelnost ve výtvarném umění v různých vědních oborech. Nejasně vymezený cíl a předmět práce se následně nevyhnutelně promítl do všech částí, vyústil ve zbytečné nepatřičnosti – mnohdy rušivou neuspořádanost výkladu, časté opakování téhož a nejednotný způsob postižení literatury.

Autorka měla cíl, aby odpovídal provedenému výzkumu, vymezit takto: Práce shrne Le Brunovy názory na emoce a jejich zobrazování ve výtvarném umění, jak je vyslovil v *Conférence* a dalších výtvarněteoretických pracích; na základě rozboru dobové filozofické, řečnické, fyziognomické, lékařské a výtvarněteoretické literatury týkající se emocí následně ukáže, odkud své názory čerpal; nakonec seznámí s postoji, které k jeho teorii zaujali pozdější výtvarní teoretici. Od takto stanoveného cíle se pak přirozeně a logicky odvíjejí všechny další kroky: je třeba vymyslet název, který tento cíl postihne; cíl určuje, s jakou literaturou se musí autorka vyrovnat - je to dosavadní literatura zkoumající zdroje Le Brunovy teorie, přičemž kol. Ježková měla přesně popsat, co badatelé o těchto zdrojích dosud zjistili, a na tomto pozadí vysvětlit, v jakém ohledu ona obohacuje dosavadní bádání (zda objevila nějaký nový zdroj v podobě dosud nezohledněného oboru či jen nějakého nového představitele již známého oboru nebo zda nově vyložila již známý zdroj). Největší lapsus se pak týká samotné Le Brunovy *Conférence*. Nastínění obsahu tohoto rozhodujícího spisu mělo předcházet jakýmkoli detailnějším rozborům, autorka však s jeho obsahem čtenáře seznamuje na etapy, výlučně nesoustavně a rozptýleně v průběhu celého výkladu!

Shrnuji: Autorka v práci prokázala solidní znalosti, byť je zcela nezáročila. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat velmi dobře.

prof. Tomáš Hlobil

Praha 3.9. 2012